

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland
 Härad: Kinnared
 Socken: Edslesläv
 Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Pikula Karlsson
 Adress: Järnvägg 21, Västerås
 Berättat av: Carl Johan Gren.
 Född år: 1872 i Edslesläv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kyrkogrim-Kyrkrå m. m.

I nedanstående uppteckning har ett flertal äldre personer i Edslesläv delgivit vad de vetet om Kyrkogrim och Kyrkrå. Båda uttrycken tycks alltså ha varit kända i bygden. Alminstene äro de okända för mina sammen. Ej heller har man något minne av något näsken som funnits i kyrkan eller hört några berättelser därom. De enda näsken som kallas till i kyrkan utom Gud förtjus, var de orlöskas

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland
 Härad: Vimmerby
 Socken: Bredslöv
 Uppteckningsår: 1937

Upptecknat av: Pärlem Nordström
 Adress: Jernväg 21, Alster
 Berättat av: Carl Johan Gren
 Född år: 1892 i Bredslöv

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Anders. Förskilt brödde man att de sam-
 lades till en tidig julotta julmat-
 ten. Det var då förenat med föra för
 människor att komma in i deras
 bröds. Så så allt att döme tycks man
 inte i Bredslöv ha brätt på något
 väsen som hade till syfte att sty-
 ra kyrkan.

Fästän många äldre personers tillfrä-
 gats har ej heller någon kärt att det
 fannit någon bra om den fäste som
 begravas på en kyrkogård, liksom
 då det gäller kyrkbyrnen. Vad kyrk-
 tappen gäller är det möjligt att det

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5887 ³
Landskap: Småland
Härad: Vimmerby
Socken: Edslesläv
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
Adress: Järnväggsg. 1, Allaste
Berättat av: Carl Johan Gren
Född år: 1892 i Edslesläv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

aldrig funnit någon sådan i Edsles-
läv. På Edsleslävs ödekyrka finns
nämnligen ingen sådan turp och som-
ma är förhållandet med den nya kyr-
kan.

I gamla tider trodde man att det
skulle bringa lycka med ett hus
om man nedgrävde något på den plats
där huset skulle stå. Senare var för-
hållandet även här det gällde byg-
gandet av en ny kyrka. Det berättas
sålunda att där man skulle
uppföra en kyrka på den platsen där
den härn skulle bli nedgrävde

Skriv endast på denna sida!

4

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland Upptecknat av: Viktor Karlsson
 Härad: Vimmerby Adress: Järnågg 21, Alvesta
 Socken: Vidreslöv Berättat av: Karl Johan Ören
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1879 i Vidreslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

något beaktande, detta för att bringa
lycka åt det nya templet.

Förare brukade man nedgräva
en urna innehållande landets gäug-
heras mynt av alla stegen. Denna
myntsamling skulle åtföljas av
en skrivelse på vilken staden
tecknat som som vid tiden för ur-
nans nedgrävande och templet byggas.
De var benämning i Sverige. Förare
skulle på papperet angivas som som
de var präst i församlingen samt
även vilka som varit kyrkovårdar
där.

Skriv endast på denna sida!

5

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Kurlöf
 Härad: Kinnared Adress: Sörvågsgr. 21, Alster
 Socken: Thdeslöe Berättat av: Carl Johan Gren
 Uppteckningsår: 1937 Född år 1842 i Thdeslöe

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En av mina sagesmän August
 Långren född i Thdeslöe år 1864, be-
 rättar att han var med om en dylik
 nedgrävning av en urna med penning-
 ar i Thdeslöe år 1879 när dess nu-
 varande kyrka var endast uppförande.
 Vid grävningen skedd på morgonen,
 och formade sig till en riktig häftig-
 lighet. Församlingens kyrkakede var
 med och talade och skolbarnen
 sjöngo under pastorns ledning. Den-
 na nedgrävning torde dock inte kom-
 mit till och några vidskräpliga skäl
 uten för att åt kommande tiden skul-

Skriv endast på denna sida!

6

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Jönköping, El. Alster
 Socken: Vedeslöv Berättat av: Carl Johan Gren
 Uppteckningsår: 1739 Född år 1872 i Vedeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De bevaras de i urnan förvarade pen-
ningarna samt de kammentet. Urnan
nå gräves under kyrkans norvästra
körn.

Det finnes i Vedeslöv en berättelse
om en människas som blev beordrad
begravd men åter blev räddad till li-
vet. Om själens kändelsen inträffet i
Vedeslöv eller någon annan plats kan
inte upptecknarens sagesman påstå
för.

En ung flicka dog i ett hem och de
vörjande började snart att sörja och
ställa med hennes begravning i verklig

Skriv endast på denna sida!

5887

ACC. N:R.

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hsten var inte flickan riktigt död, utan
 endast skendöd. Det berättas att hon un-
 der sitt skendöds tillstånd kunde höra allt
 det anföranden som sades. Hon hörde huru
 de beklagade hennes död, huru de gråte
 och sörjde. Och hon kände huru de tog
 henne från sängen i vilken hon dött
 och lade henne i kistan som sedan be-
 st på lagen. Hon tyckte att personen som
 sedan låg i kistan var svighutlång. På
 lagen när hon skulle begravas smet höj-
 kan dock med frakten. Om ingen säd-
 sning kom innan dess var hon förlorad.
 Högst på hjälp eller dylikt kunde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland
 Härad: Vimmerby
 Socken: Kleräslöv
 Uppteckningsår: 1734

Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
 Adress: Järnåggsg. 21 Almarö
 Berättat av: Carl Johan Green
 Född år 1872 i Kleräslöv

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Han inte förlän han annars såväl öpp-
 tade vad som skedd omkring sig.

Så kom begravningsdagen. Han hörd
 huru prästen läste för liket på morgo-
 nen innan man gjorde afford till kyr-
 kan. Han hörd sedan hur anförant-
 na svejpte i sarg. Och till sist kün-
 de han till sin förr hur han sänkte
 ned i gravens famn. Han hörd präst-
 lens tal vid groven och föräldras och
 syskons sörjeds ord. Slutligen gäva
 alla sig väg och han låg ensam men
 ännu levande i sin kiste i groven på
 kyrkogården. Dagen efter kom dö-
 d-

Skriv endast på denna sida!

9

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland Upptecknat av: Nikodemus Karlsson
 Härad: Tinnmål Adress: Tinnmål, El. Alster
 Socken: Inderslöv Berättat av: Carl Johan Ören
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1872 i Inderslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

grävaren för att skatta igen groven
 och det försto som kom ned i groven var
 en tämligen stor kullersten. Det blev
 en såd skräll mat pistans bak. I när-
 te ögonblick hörde dövgrävaren ett
 rop nere ifrån groven. Det var fluc-
 kan som blev ljudet och den hörs skrik
 len kommit ut sitt obekväds tillstånd
 och ropade på hjälp. Dövgrävaren blev
 helt naturligt förskräckt men hade
 dock sinnessnärvaro nog att skaffa
 folk för att göra en undersökning
 innan groven skattades igen. Och den
 undersökning lämnade som resul-

Skriv endast på denna sida!

10

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland Upptecknat av: Rikard Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Järnåggsg. 21, Ulmsta
 Socken: Väderöar Berättat av: Rikard Karlsson
 Uppteckningsår: 1889 Född år 1872 i Väderöar

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sat att flickan blev räddad ur sitt
 kemisks öde. Någon annan berättelse
 om människor, som blivit levande
 begravda på ett eller annat sätt, kän-
 ner inte mina sagesmän till.

Sedan att nedgräva förmål eller
 djur så man skulle bygga vanliga kas-
 kas också funnits i orten. Eller om
 man inte grävde ut dem så marode
 eller berodde in dem. Ovannämnde Rikard
 berättar att förmålen till ett lagr
 som han sedan bebood i många år,
 hade berett ett djupt hål i badu-
 gördströskeln. I hålet hade han se-

Skriv endast på denna sida!

5887

ACC. N:R.

Landskap: Småland
 Härad: Kinnared
 Socken: Thuleslöv
 Uppteckningsår: 1934

Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
 Adress: Jämvägg 2, Alvesta
 Berättat av: Carl Johan Gren
 Född år 1872 i Thuleslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den nedsläppt en levande orm. Detta var gjort för att bringa lycka åt kreaturen. För att ormen inte skulle kunna komma ut ur sin fångenskap hade man slagit en plagg i kölets mynnig.

Vidare berättar Gren, att han i början av detta år ha besökt en med om att visa ett gammalt hus i Bökebocken, då man gjorde ett fynd som vittnade om att bruket med inmurning av levande djur vid husbyggen förekommit i orten. Ty vid rivningen av nämnda hus fann man nämligen i ett fyrkantigt rum ett stort antal i spiselrök.

Skriv endast på denna sida!

12

ACC. N:R. 5887

Landskap: Småland Upptecknat av: Wilhelm Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Järnvägsg. 21, Alvesta
 Socken: Thorslösa Berättat av: Carl Johan Green
 Uppteckningsår: 1739 Född år 1872 i Thorslösa

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sen en katt inmurad. Katten hade så-
 ker ligen inmurats levande för att där
 igenom lycka skulle bringas åt huset
 och dess folk. Katten var förmodligen
 vort väl bibehållen och köret på den
 var inte oeffligt. Antagligen hade sam-
 met i vilken katten fanns varit lyft
 och färdigt.

Även för att bringa lycka äro hus-
 till vilka man flyttade kunde man när-
 gräpa eller inmura levande djur. Bl.
 annat kunde man påse förut nämnda
 bara in en arm i ledugårds tröskeln
 för att det skulle bli frösel och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5887 13
Landskap: Småland Upptecknat av: Wilhelm Karlsson
Härad: Kinnared Adress: Sönnvägsg. 2, Alenst
Socken: Thorslöv Berättat av: Carl Johan Gren
Uppteckningsår: 1934 Född år 1878 i Thorslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

frångång med kreaturen. End hos byggen
benkade man även med gräve en del
föremål såsom slät, kyrko gjordsmull
m. m. allt för att bringa lycka över ku-
set och omtydigt skedd sig för troll-
dom. Man torde även vid andra tillfäl-
len än vid husbyggen ha medgrävt de van-
de djur och föremål, se. i öken för att
få god skörd.

Flara medgrävningarna förriggick
kan icke mins sagesmän säga, men
de hålla för troligt att dessa liksom
så mycket annan trolldom skedd
i smyg så att ingen såg det.

Skriv endast på denna sida!

Den in födda artsbefolkningen tycks
inte känna till ordet grim i något sam-
manhang med övernaturliga sårer eller
sjukt. Ej heller vet man inte vil-
ken betydelse ordet har. Ordet förekom-
mer inte i så många namn på djur, ste-
nar eller trä. Ej heller finnes det nå-
gon plats i socknen i vars namn ordet
grim ingår. Den plats som ligger näs-
mast Hedeslöv är Grimslöv i Sko-
telövs församling, dit det är närmre
re två mil. Ordet grim finnes ej hel-
ler i personnamn eller äkronen inom
socknen. Man kan väl ändå säga att
ordet grim är föga känt inom sock-
nen.